

Práce s handicapovanými čtenáři: Okresní knihovna Havlíčkův Brod

Jana Vejsadová

O službách handicapovaným čtenářům bylo v poslední době napsáno hodně. Většina našich knihoven se byť okrajově touto problematikou zabývá a poskytuje podle svých podmínek a možností jednotlivým skupinám postižených nejen běžné knihovnické služby, ale i jinými způsoby pomáhá snižovat jejich informační deficit.

Okresní knihovna v Havlíčkově Brodě spolupracuje se zdravotně postiženými v okrese více než dvacet let, ale systematicky se zkvalitňováním cílených služeb zabýváme až v posledních letech. Začali jsme tím nejjednodušším a podstatným - nájezdy pro vozíčkáře, a zpřístupnili jsme tak většinu oddělení. Od roku 1997 do dnešních dnů jsme pokročili i v práci se zrakově postiženými. Oddělení zvukových knih má již více než padesát uživatelů. Protože více než polovina jich je z okolních měst i okresů, poskytujeme i bezplatnou zásilkovou službu.

Ostatní tištěné dokumenty z fondu naší knihovny zpřístupňujeme pomocí speciálně upravené počítačové stanice, která podle potřeby text ozvučí nebo zvětší, popř. upraví barevné prostředí textu. Zároveň umožňuje za stejných podmínek i přístup na internet. Je pro nás potěšitelné, že touto cestou po nás šly i jiné knihovny a dnes jsou nebo brzy budou tyto stanice všude tam, kde je velká komunita zrakově postižených nebo jsou zde oddělení zvukových knih.

Má-li těžce zrakově postižený nebo nevidomý přístup k informacím, a to samostatně, popř. za přispění knihovníka, může bez větších problémů studovat střední i vysokou školu nebo samostatně vykonávat různá zaměstnání, která mu byla do této doby nedostupná.

Velmi příjemné bylo Setkání handicapovaných s internetem v závěru měsíce března. Sešlo se zde kolem třiceti lidí bez rozdílu postižení, přijela i skupina zrakově postižených Jihlaváků, kteří už mají s internetem poměrně bohaté zkušenosti. Pomohli svým vlastním příkladem nejen stejně postiženým, ale i nám. Protože máme v našem okolí několik dětí, pro něž je zvládnutí práce na PC předpokladem k integraci do škol mezi zdravé děti, jdeme především touto cestou.

Stejně dobře pomáhá tato stanice ve spojení se scannerem dyslektickým dětem. V tomto případě se uplatňují především zvětšovací programy, které také umožňují upravovat barevné prostředí a tvoření výsečí v textu.

Největší neznámou pro nás donedávna byla práce s neslyšícími, kde jsme navíc mylně nepocítovali potřebu zvláštní pozornosti ze strany knihovny. Po bližším seznámení s problematikou neslyšících a nedoslýchavých hledáme v současné době další možné cesty, jak otevřít svět knih i lidem s tímto handicapem.

Práce s handicapovanými čtenáři vyžaduje od knihovníků víc lásky k lidem, chuti pomáhat, ale také soustavného sebevzdělávání a získávání nových poznatků z psychologie, speciální pedagogiky i pouhého člověčenství. Proto již druhý rok pořádá naše knihovna vzdělávací semináře pro knihovníky, kteří se ve své každodenní práci s handicapovanými čtenáři setkávají. Po loňském, startovním, který se okrajově dotkl jednotlivých postižení, byl ten letošní, který se konal ve spolupráci s Národní knihovnou

ve dnech 22. - 24. května 2000, zaměřen především na pomoc knihoven neslyšícím a na formy práce a přístupy k duševně nemocným čtenářům a návštěvníkům knihoven.

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz
· <http://www.svkhk.cz>